ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ

НАУМЕЦЬ АЛІНА ОЛЕКСАНДРІВНА

«ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ, АНАЛІЗ І АУДИТ ОПЕРАЦІЙ ПІДПРИЄМСТВА З ІМПОРТУ ТОВАРІВ»

(на матеріалах ТОВ «ЧІС»)

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

АВТОРЕФЕРАТ

на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»

Чернігів – 2018

Випускна кваліфікаційна робота є рукописом

Робота виконана на кафедрі бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту, Обліково-економічного факультету Чернігівського національного технологічного університету, Міністерства освіти і науки України

Науковий керівник: кандидат економічних наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту Чернігівського національного технічного університету **Волот Олена Ігорівна**

Рецензент: Головний бухгалтер підприємства ТОВ «ЧІС» **Ворона Олександр Миколайович**

Захист відбудеться «26» грудня 2018 р. о 9.00 год. на засіданні державної екзаменаційної комісії у Чернігівському національному технічному університеті

Завідувач кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування і аудиту ЧНТУ
д.е.н., професор В.Г. Маргасова

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Зовнішньоекономічна діяльність є важливим інструментом розвитку національної економіки, а з огляду на сучасні тенденції розширення міжнародного співробітництва відіграє вирішальну роль у формуванні нових та підтримці існуючих зовнішньоекономічних відносин. Варто зазначити, що однією із ключових цілей вітчизняного бізнесу є можливість виходу на міжнародний ринок.

Здійснювати операції, пов'язані з зовнішньоекономічною діяльністю підприємства можуть лише використовуючи міжнародні правила розрахунків, порядок укладання договорів, аналізуючи кон’юнктуру валютних ринків, а також, володіючи нормативно-правовою базою з регулювання порядку проведення операцій в іноземній валюті на території України і за її межами.

Формування і здійснення комерційних зв'язків з іноземними партнерами, ефективне управління експортно-імпортними операціями неможливе без науково обґрунтованого підходу до розв'язання комплексу завдань їх інформаційного забезпечення, які вирішуються в системі обліку й аналізу. Дані бухгалтерського обліку, аналіз та аудит стали необхідними елементами при прийнятті обґрунтованих управлінських рішень, обранні надійних партнерів для одержання ефективних результатів фінансово-господарської діяльності.

Разом з тим, неузгодженість бухгалтерського і податкового законодавства з питань зовнішньоекономічної діяльності, викликає багато проблем з відображення імпортних операцій у бухгалтерському обліку і побудови ефективної системи її аналізу.

Основними об’єктами бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльність є: валютні засоби і валютні операції, товари і їх рух на основі експортно-імпортних операцій, розрахункові і кредитні операції між суб’єктами ЗЕД, а також між суб’єктами і обслуговуючими їх банками, кінцеві фінансові результати господарської діяльності. Правильна постановка бухгалтерського

обліку перерахованих об’єктів повинна знаходитися в центрі уваги бухгалтерського апарату.

Метою бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності є:

– контроль за зберіганням товарно-матеріальних цінностей і валютних засобів;

– сучасне надання адміністрації, податковій і статистичній службі інформації про товарорух, ефективність його використання, про доходи, витрати, фінансові результати, обов’язкових платежах і відрахуваннях;

– забезпечення сучасних і правильних розрахунків по зовнішньоторгових операція.

Питання організації бухгалтерського обліку, аналізу і аудиту операцій підприємства з імпорту товарів зосереджене в центрі досліджень провідних вітчизняних вчених та молодих дослідників, а саме Ф.Ф. Бутинець, І.В. Жиглей, В.М. Пархоменко, Ю.А. Кузьминський, В.Г. Козак, Л.І. Лук’яненко, М.Р. Лучко, М.Я. Остап’юк, О.В. Небильцова, Л. Солошенок, В.Н. Копорулина, Л.В. Копорулина, А.Н. Азрилиян, Ю.А. Белик, М.Я. Дем’яненко, В.И. Грязнов, А.М. Прохоров, Г.В. Осовська, О.О. Юркевич, Й.С. Завадський, А.В. Кудрицький, Б.А. Райзберг, Л.Ш. Лозовський, А.В. Моісеєв, В.И. Грязнов, В.С. Сухарський, И.П. Фаминский, А.В. Кудрицький, А.Б. Борисов, Р. Дяків, В.Е. Рибалкин, В.П. Абаренков, Т.Е. Абова, А.Г. Аверкин, О.И. Ожерельєв, В.Г. Золотогоров, М.Я. Дем’яненко, И.П. Фаминский і т.д.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Випускну кваліфікаційну роботу виконано у рамках освітньо-наукових планів кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту Чернігівського національного технологічного університету на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» зі спеціальності «Облік і оподаткування».

Метою дослідження є узагальнення та систематизація теоретико-методичних і практичних аспектів обліку, аналізу та аудиту імпорту товарів та розробка напрямів їх удосконалення на підприємстві.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, організаційних та практичних питань бухгалтерського обліку і контролю операцій з імпорту товарів підприємства.

Об'єктом дослідження є процес організації бухгалтерського обліку, аналізу і аудиту операцій підприємства з імпорту товарів ТОВ «ЧІС».

Для досягнення поставленої мети дипломної роботи варто вирішити наступні **завдання**:

– дослідити визначення терміну «імпортних операцій» та їх класифікація;

– розглянути бухгалтерський облік операцій з імпорту товарів і цілому та окремо самого підприємства, що досліджується;

– здійснити характеристику підприємства за допомогою фінансово-економічних показників;

– дослідити організацію обліку операцій з імпорту товарів підприємства;

– здійснити аналіз діяльності філії підприємства;

– розробити рекомендації щодо вдосконалення обліку, аудиту та аналізу операцій з імпорту товарів.

Для вирішення поставлених завдань застосовані **загальноприйняті методи наукового дослідження**: монографічний (при розгляді теоретичних та методичних засад обліку операцій з імпорту товарів підприємства), індукції та дедукції, економіко-статистичний; порівняння, аналізу і синтезу, кількісного і якісного аналізу, графічний, економіко-математичні методи дослідження економічних явищ тощо.

Інформаційну базу дослідження складає: нормативно-правова регламентація, матеріали Міністерства економіки та статистики України, періодичні наукові публікації вітчизняних та зарубіжних вчених та інші матеріали із світової мережі Інтернет. Основними джерелами інформації для оцінки фінансових результатів підприємства та операцій з імпорту товарів є дані фінансової звітності, синтетичного та аналітичного бухгалтерського

обліку, наказу про облікову політику, наказу про документообіг на ТОВ «ЧІС» за 2015-2017 роки.

Основні результати дослідження спрямовані на вдосконалення методики й практики системи обліку, аналізу та аудиту імпорту товарів суб'єктів господарювання.

Наукова новизна одержаних результатів дослідження. Наукова новизна полягає в постановці і виробленні ряду науково-практичних рекомендацій з організаційно-методичних питань бухгалтерського обліку операцій з імпортних постачань товарів.

Найбільш істотні результати, що містять наукову новизну результатів дослідження і які виносяться на захист, полягає в тому що:

– доцільність введення окремого субрахуноку 287 «Товари в дорозі», який надаватиме відомості про товар, який ще не надійшов на склад, а його первісна вартість ще формується;

– для формування достовірної первісної вартості імпортованих товарів та врахування всіх витрат здійснювати облік на субрахунку 064 «Облікова вартість імпортованих товарів», відкритого в розвиток позабалансового рахунку 06 «Гарантії та забезпечення отримані».

Практичне значення одержаних результатів. Впровадження у практику розроблених в дипломній роботі рекомендацій дозволяє підвищити рівень бухгалтерського обліку за рахунок використання його інформаційних можливостей. Рекомендації, що містяться в дипломній роботі направлені на реалізацію системного підходу до обліку операцій імпорту товарів. Практична цінність дослідження обумовлена:

– введенням аналітичної картки по субрахунку 287 «Товар в дорозі» в розрізі договорів. Дана аналітична картка дозволить постійно оновлювати інформацію про рух товару та формування його вартості;

– момент фактичного оприбуткування товару на склад здійснювати відображення товару за дебетом 281 «Товари на складі» та кредитом 287

«Товари у дорозі» на підставі бухгалтерської довідки заповненої на підставі аналітичної картки по субрахунку 287 «Товари у дорозі» та супроводжуючих документів до імпортного товару.

Апробація результатів дослідження. Основні положення та результати випускної кваліфікаційної роботи доповідалися й обговорювалися на VII Міжнародній науково-практичній конференції студентів, аспірантів і молодих учених «Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку» (м. Чернігів, ЧНТУ, 27 листопада 2018 р.).

За результатами дослідження опубліковані тези доповіді:

Наумець А.О. Облік товарів у дорозі на прикладі імпортних операцій / А.О. Наумець // Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку: збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих учених (м. Чернігів, 27 грудня 2018 р.). тези доповідей. – Чернігів: ЧНТУ, 2018. – С. 111-113.

Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

Структура та обсяг роботи. Основний зміст роботи викладено на 97 сторінках друкованого тексту. Робота містить 18 таблиць, 13 рисунків, 5 додатків. Список використаних джерел налічує 81 найменування, поданих на 9 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У **вступі** розкрита актуальність теми магістерської роботи, встановлено мету та завдання, предмет та об’єкт, методи та інформаційна база дослідження, а також подано структуру роботи.

У першому розділі «Теоретико-методичні засади бухгалтерського обліку та аудиту операцій з імпорту товарів» розглянуто трактування поняття «імпорт», зазначених у вітчизняній літературі та класифікація даного поняття.

Використання прогалин в законодавстві у власних цілях, та недосконала нормативно-правова база в цілому є передумовою здійснення порушень, що обумовлює необхідність уточнення наявних дефініцій та формування нових з метою усунення зазначених вище проблем.

З огляду на це, запропоновано дев’ять трактувань категорій – операцій зовнішньоекономічної діяльності із закріпленням у конкретних нормативно-правових актах.

Варто зазначити, що окреслені операції зовнішньоекономічної діяльності ідентифіковано як об’єкти системи бухгалтерського обліку в зовнішньоекономічній сфері та розподілено відповідно до видів діяльності суб’єктів господарювання.

Аналіз чинного законодавчого та нормативно-правового підґрунтя регламентування зовнішньоекономічної діяльності дозволив розкрити особливості здійснення імпортних операцій суб’єктами підприємницької діяльності в Україні.

Розроблено та обґрунтовано основні напрями вдосконалення обліку імпортних операцій:

– порядкування документів первинного обліку імпортних операцій;

– систематизація операції аналітичного і синтетичного обліку та їх документального забезпечення;

– запровадження уніфікованої схеми здійснення імпортних операцій з урахуванням класифікаційних ознак об’єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Дослідження сучасного інформаційного забезпечення аудиту імпортних операцій дозволило визначити основну мету проведення аудиту імпортних операцій, яка полягає у визначенні достовірності бухгалтерського обліку імпортних операцій, правильності їх оподаткування і відображення у фінансовій звітності.

Для побудови методики у відповідності з міжнародними стандартами аудиту було розглянуто процедуру планування: отримання знання бізнесу клієнта, оцінку аудиторського ризику, визначення суттєвості та методичних підходів до аудиту імпортних операцій.

Слід зазначити, що даний перелік сформований відповідно до вимог Міжнародних стандартів аудиту, але містить додаткові запропоновані питання, наприклад: визначення цінової політики підприємства, наявності конфліктів із державними органами.

Щодо оцінки системи бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю на підприємстві, то для полегшення роботи сертифікованих аудиторів, першочергово, потрібно використовувати анкету оцінки середовища внутрішнього контролю, відповіді на яку слід отримати незалежно від того, чи є на підприємстві внутрішній аудит.

У другому розділі роботи «Організація бухгалтерського обліку, аудиту та аналізу операцій з імпорту товарів на ТОВ «ЧІС» було виявлено, щопідприємство задіяне в галузі оптової торгівлі іншими машинами та устаткуванням та має орієнтацію на комунальні підприємства та підприємства забудовники. Виходячи із потреб ринку, ТОВ «ЧІС» здійснює імпортні операцій на замовленні клієнтів, що дозволяє прискорювати товарооборотність та збільшити рентабельність товарів.

У ході дослідження були виявлені зовнішні ризики, які впливають на діяльність ТОВ «ЧІС», загалом це:

– значна конкуренція, яка переважно представлена підприємствами Київської області;

– недосконала нормативно-правова база, яка негативним чином впливає на можливості розширення діяльності підприємства;

– постійні зміни у податковому законодавстві країни;

– складності у здійсненні експортної діяльності за допомогою митного оформлення товарної продукції, цінове регулювання;

– інфляційні коливання, які впливають на ціну купівлі товару та зменшують рентабельність товарної продукції тощо.

Оцінка узагальнюючих техніко-економічних показників ТОВ «ЧІС» наведена в таблиця 1.

Таблиця 1

Узагальнюючі техніко-економічні показники ТОВ «ЧІС» у 2015-17 роках*

Показники	2015	2016	2017	Абсолютне відхилення, (+, -)		Темпи росту, %	
				2016	2017	2016	2017
Чистий дохід від реалізації товарів, тис. грн.	7319,9	15079,4	22081,4	7759,5	7002,0	206,01	146,43
Собівартість товарів, тис. грн.	6063,9	12195,2	17229,7	6131,3	5034,5	201,11	141,28
Витрати на 1 грн. реалізованих товарів, грн.	0,8284	0,8087	0,7803	-0,0197	-0,0285	97,62	96,48
Валовий прибуток, тис. грн.	1256	2884,2	4851,7	1628,2	1967,5	229,63	168,22
Прибуток від операційної діяльності, тис. грн.	452,4	1677,0	2835,2	1224,6	1158,2	370,69	169,06
Чистий прибуток, тис. грн.	371,0	1375,1	2324,9	1004,1	949,8	370,65	169,07
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	24,1	42,4	140,4	18,3	98,0	175,93	331,01
Фондовіддача, грн./грн.	0,0033	0,0028	0,0064	-0,0005	0,0035	85,40	226,05
Середньорічна вартість оборотних засобів, тис. грн.	1924,0	3035,5	5439,6	1111,5	2404,2	157,77	179,20
Коефіцієнт оборотності оборотних засобів	3,8045	4,9678	4,0594	1,1632	-0,9084	130,58	81,71
Тривалість 1 обороту оборотних засобів, днів	95,9	73,4	89,9	-22,4	16,4	76,58	122,38
Середньооблікова чисельність персоналу, чол..	6	7	9	1	2	116,67	128,57
Фонд оплати праці, тис.грн.	414	625,8	939,6	211,8	313,8	151,16	150,14
Середньомісячна зарплата 1 працівника, грн.	5750	7450	8700	1700	1250	129,57	116,78

Середньорічна продуктивність праці одного працівника, тис. грн./чол.	1219,98	2154,20	2453,49	934,22	299,29	176,58	113,89
Матеріальні витрати, тис.грн.	7319,9	15079,4	22081,4	7759,5	7002,0	206,01	146,43
Матеріаловіддача, грн./грн.	6063,9	12195,2	17229,7	6131,3	5034,5	201,11	141,28

**Джерело: розраховано на основі Додатку А.*

Отже, оцінка показників дозволила підкреслити розвиток підприємства, оскільки чистий дохід від реалізації товарів щорічно збільшується разом із чистим прибутком. Підприємство розширяється та опановує нові внутрішні ринки збуту продукції.

Фінансова стійкість ТОВ «ЧІС» щорічно підвищується у зв'язку із збільшенням розміру власного капіталу підприємства. Варто зазначити про додаткові резерви підвищення діяльності ТОВ «ЧІС» – це надлишкова ліквідність. Зменшення розміру надлишкової ліквідності здатне підвищити ефективність роботи підприємства та збільшити кількість оборотів товару.

Організація бухгалтерського обліку імпорту товарів на ТОВ «ЧІС» здійснюється із врахуванням діючого законодавства України.

Періодично щокварталу ТОВ «ЧІС» на підставі П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» від 25.02.2000 року №39 формує фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва за формою 1-м «Баланс» та 2-м «Звіт про фінансові результати». Інформація щодо залишків товарів на складі ідентифікована у рядку 1100 «Запаси», які визначені станом на початок і на кінець кварталу.

У ході дослідження бухгалтерського обліку імпорту товарів виявлені певні недоліки, які першочергово пов'язані із необхідністю виділення окремих субрахунків, зокрема: 281.1 «Товар на складі», 281.2 «Товар у дорозі».

Виділення даних субрахунків другого порядку дозволить підвищити якість облікової інформації та ефективність управлінських рішень.

ТОВ «ЧІС» задіяний в імпортних операціях електромагнітних витратомірів OPTIFLUX, які імпортує від KANEX Krohne Anlagen Export

GmbH. Розміри імпорту даної товарної продукції щорічно збільшується, оскільки товари ТОВ «ЧІС» користуються попитом, а якісна збутова політика та різноманітний асортимент товару підприємства дозволяють найшвидшим темпом реалізувати товар.

Ключовою метою аудиту імпортних операцій, яка виділена на ТОВ «ЧІС» – це перевірка достовірності даних бухгалтерського обліку та оподаткування імпортних операцій і надання рекомендацій щодо усунення виявлених відхилень з метою раціонального використання ресурсів, що задіяні у сфері імпортної діяльності.

На наш, погляд на ТОВ «ЧІС» варто створити відділ внутрішнього аудиту. Доцільність створення такого відділу на підприємстві може бути доведена тим, що це дозволить керівництву здійснювати ефективний контроль за окремими підрозділами, виявити резерви товарообороту і найбільш перспективні напрями розвитку, а також давати рекомендації директору стосовно покращення результатів роботи підприємства.

У третьому розділі «Шляхи вдосконалення організації обліку, аналізу та аудиту операцій з імпорту товарів ТОВ «ЧІС» з метою удосконалення облікової політики щодо операцій з імпорту товарів пропонується:

– внести коригування до діючого наказу про організацію бухгалтерського обліку на підприємстві щодо розрахунків в іноземній валюті;

– організувати документообіг операцій з імпорту товарів за допомогою 4 етапів: створення та оформлення документів, перевірка документів, обробка документів, передача документів до архіву;

– здійснювати облік товарів в дорозі на субрахунку 287 «Товари у дорозі», що дозволить розмежовувати товари, які наявні на складі та можуть бути реалізованими та ті, які ще в дорозі, і можуть бути проданими через певний час;

– заносити інформацію щодо формування фактичної собівартості товару, який у дорозі до запропонованої аналітичної картки по субрахунку 287 «Товари у дорозі» у розрізі договорів та рахунків;

– здійснювати облік з метою формування достовірної первісної вартості імпортованих товарів та врахування всіх витрат на субрахунку 064 «Облікова вартість імпортованих товарів», відкритого в розвиток позабалансового рахунку 06 «Гарантії та забезпечення отримані». За допомогою введення такого субрахунку підприємство має можливість після отримання документів, що підтверджують здійснені витрати на імпорт товарів, контролювати відображення їх в бухгалтерському обліку;

– здійснювати відображення товару в момент фактичного оприбуткування товару на склад за дебетом 281 «Товари на складі» та кредитом 287 «Товари у дорозі» на підставі бухгалтерської довідки заповненої на підставі аналітичної картки по субрахунку 287 «Товари у дорозі» та супроводжуючих документів до імпортного товару.

Вдосконалення системи внутрішнього контролю операцій з імпорту товарів на ТОВ «ЧІС» має здійснюватися за рахунок налагодження внутрішнього контролю:

– контрактної діяльності;

– руху імпортного товару;

– розрахунків з іноземними контрагентами.

На ТОВ «ЧІС» виявлено низьку ефективність внутрішнього контролю, що пояснюється тим, що нові форми організації контролю операцій з імпорту товарів створені на старій основі. З метою посилення контрольних функцій на ТОВ «ЧІС» особливу увагу слід приділяти перевірці економічної ефективності як окремих операцій із імпорту товарів, так і всієї діяльності підприємства, у зв’язку з чим необхідно активізувати внутрішній контроль з боку працівників бухгалтерії.

З метою вдосконалення аудиторської перевірки операцій з імпорту товарів, ми вважаємо, що необхідно приділити увагу розробці програми аудиторської перевірки, яка наразі не враховує всі особливості діяльності підприємства. Варто акцентуватися на двох основних напрямках:

– перевірка розрахунків за імпортними операціями;

– перевірка правильності визначення імпортної вартості товару.

Також пропонується, для перевірки правильності відображення в обліку імпортних операцій на ТОВ «ЧІС» використовувати аудиторські процедури:

– перевірка правильності включення до первісної вартості суми транспортних, страхових та інших послуг;

– перевірка вчасності перерахунку вартості імпортних товарів, вираженої в іноземній валюті;

– перевірка правильності розрахунку та сплати «ввізного ПДВ»;

– перевірка правильності вирахування курсової різниці;

– перевірка правильності оцінки витрат з імпорту при передплаті

Вважаємо за доцільне застосовувати критерії оцінки виконання зобов'язань за контрактами на імпорт товарів з урахуванням подальших подій, оскільки вказані критерії мають методичні значення, так як дають можливість якісно, у короткий термін вирішувати новий блок завдань щодо оцінки виконання зобов'язань за контрактами на імпорт товарів на ТОВ «ЧІС».

У ході оцінку здійснення аудиту операцій з імпорту товарів на ТОВ «ЧІС» було встановлено, що аудит здійснюється вручну без залучення комп'ютерної техніки.

Зважаючи на це, ми вважаємо, що комп'ютерна техніка має застосовуватися аудитором під час проведення інвентаризації на підприємстві для виявлення розбіжностей фактичних і облікових даних, які зберігаються у пам'яті за допомогою програмного забезпечення СУБД Microsoft Access або FoxPro.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження випускної кваліфікаційної роботи:

1. Охарактеризовано поняття «імпортні операції», і пропонується закріпити у Законі України «Про зовнішньоекономічну діяльність» в наступній редакції: імпортні операції – це господарські операції суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, що полягають у придбанні товарів, отриманні послуг, ввезення капіталу чи робочої сили з-за кордону.

2. Виявлено прогалини в законодавстві та недосконалу нормативно-правова базу, що є передумовою здійснення порушень, що обумовлює необхідність уточнення наявних дефініцій та формування нових з метою усунення зазначених вище проблем. З огляду на це, запропоновано дев'ять трактувань категорій – операцій зовнішньоекономічної діяльності із закріпленням у конкретних нормативно-правових актах.

3. Проаналізовано чинне законодавство та нормативно-правове підґрунтя регламентування зовнішньоекономічної діяльності, що дозволило розкрити особливості здійснення імпортних операцій суб'єктами підприємницької діяльності в Україні.

4. Розроблено та обґрунтовано основні напрями вдосконалення обліку імпортних операцій:

– порядкування документів первинного обліку імпортних операцій;

– систематизація операції аналітичного і синтетичного обліку та їх документального забезпечення;

– запровадження уніфікованої схеми здійснення імпортних операцій з урахуванням класифікаційних ознак об'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

5. Досліджено сучасне інформаційне забезпечення аудиту імпортних операцій, що дозволило визначити основну мету проведення аудиту імпортних операцій, яка полягає у визначенні достовірності бухгалтерського обліку

імпортних операцій, правильності їх оподаткування і відображення у фінансовій звітності.

6. Розглянуто процедуру планування: отримання знання бізнесу клієнта, оцінку аудиторського ризику, визначення суттєвості та методичних підходів до аудиту імпортних операцій. Визначено, що даний перелік сформований відповідно до вимог Міжнародних стандартів аудиту, але містить додаткові запропоновані питання, наприклад: визначення цінової політики підприємства, наявності конфліктів із державними органами.

7. Виявлено зовнішні ризики, які впливають на діяльність ТОВ «ЧІС», загалом це:

– значна конкуренція, яка переважно представлена підприємствами Київської області;

– недосконала нормативно-правова база, яка негативним чином впливає на можливості розширення діяльності підприємства;

– постійні зміни у податковому законодавстві країни;

– складності у здійсненні експортної діяльності за допомогою митного оформлення товарної продукції, цінове регулювання;

– інфляційні коливання, які впливають на ціну купівлі товару та зменшують рентабельність товарної продукції тощо.

8. Оцінено узагальнюючі техніко-економічні показники ТОВ «ЧІС», що дозволило підкреслити розвиток підприємства, оскільки чистий дохід від реалізації товарів щорічно збільшується разом із чистим прибутком. Підприємство розширяється та опановує нові внутрішні ринки збуту продукції.

Фінансова стійкість ТОВ «ЧІС» щорічно підвищується у зв’язку із збільшенням розміру власного капіталу підприємства. Варто зазначити про додаткові резерви підвищення діяльності ТОВ «ЧІС» – це надлишкова ліквідність. Зменшення розміру надлишкової ліквідності здатне підвищити ефективність роботи підприємства та збільшити кількість оборотів товару.

9. Оцінка організації бухгалтерського обліку імпорту товарів на ТОВ «ЧІС» здійснюється із врахуванням діючого законодавства України.

Періодично щокварталу ТОВ «ЧІС» на підставі П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» від 25.02.2000 року №39 формує фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва за формою 1-м «Баланс» та 2-м «Звіт про фінансові результати». Інформація щодо залишків товарів на складі ідентифікована у рядку 1100 «Запаси», які визначені станом на початок і на кінець кварталу.

У ході дослідження бухгалтерського обліку імпорту товарів виявлені певні недоліки, які першочергово пов'язані із необхідністю виділення окремих субрахунків, зокрема: 281.1 «Товар на складі», 281.2 «Товар у дорозі».

Виділення даних субрахунків другого порядку дозволить підвищити якість облікової інформації та ефективність управлінських рішень.

10. Встановлено, що ТОВ «ЧІС» задіяне в імпортних операціях електромагнітних витратомірів OPTIFLUX, які імпортує від KANEX Krohne Anlagen Export GmbH. Розміри імпорту даної товарної продукції щорічно збільшується, оскільки товари ТОВ «ЧІС» користуються попитом, а якісна збутова політика та різноманітний асортимент товару підприємства дозволяють найшвидшим темпом реалізувати товар.

11. Підкреслено, що ключовою метою аудиту імпортних операцій, яка виділена на ТОВ «ЧІС» – це перевірка достовірності даних бухгалтерського обліку та оподаткування імпортних операцій і надання рекомендацій щодо усунення виявлених відхилень з метою раціонального використання ресурсів, що задіяні у сфері імпортної діяльності.

На наш, погляд на ТОВ «ЧІС» варто створити відділ внутрішнього аудиту. Доцільність створення такого відділу на підприємстві може бути доведена тим, що це дозволить керівництву здійснювати ефективний контроль за окремими підрозділами, виявити резерви товарообороту і найбільш

перспективні напрями розвитку, а також давати рекомендації директору стосовно покращення результатів роботи підприємства.

12. Здійснено оцінку організації обліку, аналізу та аудиту операцій з імпорту товарів на ТОВ «ЧІС». Запропоновано наступні шляхи вдосконалення роботи підприємства:

– внести коригування до діючого наказу про організацію бухгалтерського обліку на підприємстві щодо розрахунків в іноземній валюті;

– організувати документообіг операцій з імпорту товарів за допомогою 4 етапів: створення та оформлення документів, перевірка документів, обробка документів, передача документів до архіву;

– здійснювати облік товарів в дорозі на субрахунку 287 «Товари у дорозі», що дозволить розмежовувати товари, які наявні на складі та можуть бути реалізованими та ті, які ще в дорозі, і можуть бути проданими через певний час;

– заносити інформацію щодо формування фактичної собівартості товару, який у дорозі до запропонованої аналітичної картки по субрахунку 287 «Товари у дорозі» у розрізі договорів та рахунків;

– здійснювати облік з метою формування достовірної первісної вартості імпортованих товарів та врахування всіх витрат на субрахунку 064 «Облікова вартість імпортованих товарів», відкритого в розвиток позабалансового рахунку 06 «Гарантії та забезпечення отримані». За допомогою введення такого субрахунку підприємство має можливість після отримання документів, що підтверджують здійснені витрати на імпорт товарів, контролювати відображення їх в бухгалтерському обліку;

– здійснювати відображення товару в момент фактичного оприбуткування товару на склад за дебетом 281 «Товари на складі» та кредитом 287 «Товари у дорозі» на підставі бухгалтерської довідки заповненої на підставі аналітичної картки по субрахунку 287 «Товари у дорозі» та супроводжуючих документів до імпортного товару.

13. Встановлено, що вдосконалення системи внутрішнього контролю операцій з імпорту товарів на ТОВ «ЧІС» має здійснюватися за рахунок налагодження внутрішнього контролю: контрактної діяльності, руху імпортного товару, розрахунків з іноземними контрагентами.

На ТОВ «ЧІС» виявлено низьку ефективність внутрішнього контролю, що пояснюється тим, що нові форми організації контролю операцій з імпорту товарів створені на старій основі. З метою посилення контрольних функцій на ТОВ «ЧІС» особливу увагу слід приділяти перевірці економічної ефективності як окремих операцій із імпорту товарів, так і всієї діяльності підприємства, у зв'язку з чим необхідно активізувати внутрішній контроль з боку працівників.

14. Оцінено особливості аудиторської перевірки операцій з імпорту товарів, та виявлено, що необхідно приділити увагу розробці програми аудиторської перевірки, яка наразі не враховує всі особливості діяльності підприємства. Варто акцентуватися на двох основних напрямках:

– перевірка розрахунків за імпортними операціями;

– перевірка правильності визначення імпортної вартості товару.

Також пропонується, для перевірки правильності відображення в обліку імпортних операцій на ТОВ «ЧІС» використовувати аудиторські процедури:

– перевірка правильності включення до первісної вартості суми транспортних, страхових та інших послуг;

– перевірка вчасності перерахунку вартості імпортних товарів, вираженої в іноземній валюті;

– перевірка правильності розрахунку та сплати «ввізного ПДВ»;

– перевірка правильності вирахування курсової різниці, правильності оцінки витрат з імпорту при передплаті

– перевірка правильності включення до затрат організації витрат з імпорту.

Вважаємо за доцільне застосовувати критерії оцінки виконання зобов'язань за контрактами на імпорт товарів з урахуванням подальших подій,

оскільки вказані критерії мають методичні значення, так як дають можливість якісно, у короткий термін вирішувати новий блок завдань щодо оцінки виконання зобов'язань за контрактами на імпорт товарів на ТОВ «ЧІС».

АНОТАЦІЯ

випускної кваліфікаційної роботи на тему:

«Організація обліку, аналіз та аудит операцій підприємства з імпорту товарів» на матеріалах ТОВ «ЧІС»

Дипломник: **Наумець Аліна Олександрівна**

Науковий керівник: **к.е.н, доцент Волот Олена Ігорівна**

Спеціальність: **071 - «Облік і оподаткування»**

ВНЗ - **Чернігівський національній технологічний університет; Навчально-науковий інститут економіки.**

Місто, рік захисту: **Чернігів, 2018.**

Робота містить: 97 сторінки друкованого тексту, 18 таблиць, 13 рисунків, 5 додатків, список використаних джерел налічує 81 найменування, поданих на 9 сторінках.

Метою дослідження є узагальнення та систематизація теоретико-методичних і практичних аспектів обліку, аналізу та аудиту імпорту товарів та розробка напрямів їх удосконалення на підприємстві.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, організаційних та практичних питань бухгалтерського обліку і контролю операцій з імпорту товарів підприємства.

Об'єктом дослідження є процес організації бухгалтерського обліку, аналізу і аудиту операцій підприємства з імпорту товарів ТОВ «ЧІС».

У першому розділі розкрито сутність та поняття імпорт товарів; розроблено методичні підходи щодо оцінки обліку та аналізу імпорту товарів

підприємства; систематизовано нормативно-правове забезпечення щодо обліку та аналізу імпорту товарів підприємства.

У другому розділі узагальнено тенденції та напрями розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств в Україні; проаналізовано фінансово-економічну характеристику підприємства; досліджено стан та структуру майна підприємства та джерел його формування; охарактеризовано організацію обліку та аналізу імпорту товарів на підприємстві.

У третьому розділі оцінено та підвищено ефективність використання імпорту товарів на підприємстві; вдосконалення аудиторської перевірки операцій з імпорту товарів; вдосконалення системи внутрішнього контролю операцій з імпорту товарів.

За результатами дослідження сформульовані заходи щодо вдосконалення системи внутрішнього контролю та підвищення ефективності діяльності ТОВ «ЧІС».

Одержані результати можуть бути використані для подальшого формування розвитку стратегії підприємства.

Ключові слова: зовнішньоекономічна діяльність, складові зовнішньоекономічної діяльності, товар, імпорт товарів,бухгалтерський облік, аналіз, аудит, приватне підприємство, фінансовий стан, документ, фінансові показники.

ABSTRACT

master's thesis on the topic:

«Organization of accounting, analysis and audit of operations of the enterprise for the import of goods» on the materials of LLC «ChIS»

Graduate student: Naumets Alina

Scientific supervisor: **Ph.D., Candidate of Economic Sciences, associate professor Volot Olena**

Specialty: **071 «Accounting and Taxation»**

Higher education institution: **Chernihiv National Technological University; Educational and Scientific Institute of Economics**.

City, year of thesis defence: Chernihiv, 2018.

The work contains: 97 pages of printed text, 18 tables, 13 figures, 5 applications, the list of used sources contains 81 titles, presented on 9 pages.

The study of the study is the synthesis and the systematization of theoretical and methodological and practical aspects of the public, the analisy and the ayidtyy importyy tovary and the examination of the directions of their publication in the enterprise.

The subject of the study is a set of theoretical, organizational and practical issues of accounting and control of import operations of the enterprise's products.

The object of the research is the process of organization of the accounting community, analiziy and ayidyy operatsiyi enterprises of the import storey TOV «Chis».

In the first section the essence and concept of import of goods are disclosed; Methodical approaches for estimating the accounting and analysis of import of goods of the enterprise are developed; The regulatory and legal framework for accounting and analysis of import of goods of the enterprise is systematized.

The second section summarizes the trends and directions of development of foreign economic activity of enterprises in Ukraine; analyzed the financial and economic characteristics of the enterprise; the state and structure of property of the enterprise and sources of its formation were investigated; The organization of accounting and analysis of import of goods at the enterprise is described.

In the third section, the efficiency of the use of import of goods at the enterprise is assessed and increased; the revision of the ayidotorskoy inspection of the authorities with the import of the towers; the introduction of a system of non-public control of operations with importium audirovs.

The results of the study formulated measures to improve the system of internal control and increase the efficiency of LLC «ChIS».

The obtained results can be used for the further development of enterprise strategy development.

Key words: foreign economic activity, components of foreign economic activity, goods, import of goods, accounting, analysis, audit, private enterprise, financial status, document, financial indicators.